N. 251.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 22 en 23 October.

Frankrijk.

PARIJS, den 19den October.

Omtrent de expeditie van Constantine heeft men heden geene latere tijdingen ontvangen. Van regeringswege is gisteren avond nog eene telegraphische depeche van den generaal *Damremont* bekend gemaakt, die echter van oudere dagteekening is, dan de reeds gisteren vermelde van den generaal *Perregaux*. Ziehier deszelfs inhoud:

» Toulon, 7 October.

» *De generaal* Damremont *aan den minister van oorlog*.

» Samba, 5 October. Ik ben alhier met de beide eerste brigaden en het belegerings-geschut aangekomen; het overige van het leger en het konvooi dat zich dezen morgen bij hetzelve gevoegd heeft, volgen.

» Wij worden Constantine gewaar; alles schijnt er rustig. Men onderscheidt geen enkel nieuw werk. Een niet zeer aanmerkelijk kamp is op onze linker flank; eenige troepen, uit Arabieren bestaande, begeven zich derwaarts.

» Wij zullen dezen nacht nabij de stad bivouacqueren. Het weder is schoon, de gezondheid van het leger naar wensch."

Gelijk boven gezegd is, heeft men door de depeche van gisteren reeds veel latere berigten, namelijk tot den 10den, ontvangen; men weet door dezelve dat de stad zich niet overgegeven had, gelijk door Arabieren voorbarig of met voordacht te Bona was aangekondigd, en dat het expeditie-korps tot eene soort van geregeld beleg zou moeten overgaan om de stad te dwingen. De tijding hiervan heeft op de menigte geen zeer gunstigen indruk gemaakt, daar men zich reeds met de overgave gevleid had.

Welke de reden zij dat de depeche van den generaal *Perregaux* vóór die van den generaal *Damremont*, beide den 17den te Toulon ontvangen, openbaar werd gemaakt, laat zich niet best verklaren; [illegible] het bevreemding, dat de prins van Joinville, die [illegible] te Bona [illegible] geleide het kamp van [illegible] zoude verlaten, om het leger voor Constantine te bereiken.

— De koninklijke familie zal tot den 24sten op Trianon verblijven, en dan naar Parijs terugkeeren, van waar het jonggehuwde paar zich naar Stuttgart zal begeven. Ter gelegenheid van het huwelijk der Prinses, is de president van den raad tot grootkruis van het legioen van eer benoemd, en de Wurtemberger gezant, graaf *Mulinen*, tot groot-officier.

— Naar het zeggen, staat de heer *Guizot* thans naar het presidentschap van de kamer van afgevaardigden, ter vervanging van den heer *Dupin ainé*. Om zijne aanspraak op deze betrekking des te meer te doen gelden, zou hij door niet minder dan zes kieskollegien zich tot afgevaardigde willen laten benoemen. De aanstaande kieskollegien trekken reeds meer en meer de belangstelling en reeds vooruit wordt er in de dagbladen geschreven over den meer of minderen kans dien deze of gene kandidaat heeft. Zoo verhaalt men onder anderen, dat een aantal kiezers van Bergues de oogen op den heer *Salvandy* geworpen hebbende, deze geweigerd had aldaar als mededinger van den heer *de Lamartine* op te treden, die aan zijne aanhangers in die plaats de toezegging gegeven had van voor hun district te kiezen, wanneer men zelfs hem ook elders benoemen mogt. Te Beziers, hetwelk de heer *Viennet* vertegenwoordigde, zouden de oppositie-gezinde kiezers hunne stem aan den heer *Flourens*, secretaris van de akademie van wetenschappen, willen geven.

— De heer *Odillon Barrot* is te Parijs aangekomen. Men zegt dat ook hij zich bezig houdt met de organisatie van een kiezers-comité.

— Een der legitimistische bladen beklaagt zich, dat men aan de familie van de hertogin *van St. Leu* de vergunning gegeven heeft, om het stoffelijk overschot dier prinses naar Frankrijk over te brengen, terwijl men aan de familie van *Karel X* geweigerd heeft, dat deszelfs lijk in de grafkelders van St. Denis wierd bijgezet.

— Vroeger is reeds gemeld dat de aankomst van *Meunier* in de Vereenigde Staten eene algemeene beweging had verwekt en het stedelijk bestuur van Nieuw-Orleans zelfs geweigerd had den konings-moorder aan land toe te laten. Thans wordt gemeld dat *Meunier* door naams-verandering aan land had weten te komen en men sedert zijn spoor verloren had.

— Uit Spanje zijn heden geen telegraphische depeches bekend gemaakt geworden. De berigten uit Madrid gaan tot den 10den; zoowel het nieuwe ministerie als de nog vergaderde cortes lieten weinig van zich hooren. Er scheen eene algemeene werkeloosheid bij al de staatsligchamen te heerschen. Het leger scheen na de jongst behaalde voordeelen ook weder tot rust te willen komen, althans men hoorde niets bijzonders van het oorlogstooneel. Het invallend feest der koningin was zonder bijzondere vreugdebetooning, doch ook tevens rustig, afgeloopen.

Uit Saragossa houden de berigten van den 12den en den 13den, dat de verkiezingen in die stad gunstig voor de gematigde partij waren uitgevallen. Sedert *Oraa's* vertrek uit die stad, had men niets van zijne bewegingen tegen de karlisten vernomen. Men twijfelde er aan, of het hem gelukken zou het sterke Cantavieja op de karlisten te bemagtigen.

Het gouvernement te Madrid heeft eindelijk aan den militairen kommandant van Katalonie, baron *de Meer*, den last gegeven om naar de hoofdstad Barcelona terug te keeren en den staat van regeringloosheid aldaar te doen ophouden.

— De binnen- en buitenlandsche renten waren ook heden ter beurze weder flaauw. Men verwacht steeds van den goeden uitslag der expeditie naar Constantine eene gunstige werking op den binnenlandschen koers. De notering was heden (19 *October*): 5 pCt. 109,50; 3 pCt. 80,75; Nap. renten 99,15; Sp. Ardoin 21½; Passive 4¾; Rom. L. 102¾.

Nederlanden.

BREDA, den 21sten October.

Men schrijft ons van gisteren uit 's Gravenhage:

» Naar men verneemt is thans het programma vastgesteld van de plegtige begrafenis van wijlen H. M. de Koningin, welke aanstaanden Donderdag, 's morgens ten tien ure, zal plaats hebben. Z. M. de Koning, HH. KK. HH. de Prins *van Oranje*, Prins *Frederik*, Prins *Albert* van Pruissen en Prins *Alexander*, zullen het lijk volgen; vier en twintig onder-officieren der schutterij zullen bestemd worden tot het dragen van het lijk van 's Konings paleis tot over de Wagenbrug. Twee wapenherauten zullen tot den trein behooren. Op den dag der begrafenis, zullen alle de klokken der residentie luiden. De schutterij van 's Gravenhage en het geheele garnizoen, zullen de straten, waardoor de optogt geschiedt, te beginnen aan het paleis van de overledene, tot over de Wagenbrug toe, bezetten, met eene rij aan weêrszijden. Te Delft zullen alle de klokken beginnen te luiden een uur vóór dat het lijk zal aankomen, en niet eerder ophouden, vóór dat de plegtigheid volbragt is. De schutterij en het garnizoen van Delft zullen insgelijks in twee rijen geschaard staan, beginnende aan de Nieuwe kerk en eindigende in de Haagsche poort.

» De Tweede kamer der Staten-Generaal heeft heden eene zitting met gesloten deuren gehouden. Naar men verneemt, heeft de commissie, belast om een ontwerp van adres in antwoord der Troonrede, aan de kamer voor te dragen, een ontwerp voorgesteld, hetwelk in de afdeelingen is onderzocht geworden, en weswege de Centrale afdeeling thans eene bijeenkomst houden zal, ten einde haar verslag deswege aan de kamer te doen. De beraadslagingen over dit ontwerp van adres zullen alzoo in de eerste dagen der aanstaande week gehouden kunnen worden."

— Door Zijne Majesteit zijn benoemd tot leden van het collegie van regenten over het Huis van arrest te Appingadam: de heeren Mr. *Synco Reynders*, burgemeester der gemeente, als vice-president; Mr. *P. G. Sonnstern*, officier van justitie bij de regtbank van eersten aanleg; *H. J. Bebingh*, secretaris van het gemeentebestuur; Mr. *R. T. Mees*, lid der provinciale Staten van Groningen en procureur te Appingadam; Mr. *J. G. Wichers*, regter ter instructie bij de de regtbank van eersten aanleg aldaar; *J. Q. Olevenga*, secretaris van het Zijlvest der [illegible] en *J. W. Vinke*, koopman te Appingadam.

Tot leden van het collegie van regenten over het Huis van correctie te Winschoten, de heeren Mr. *H. J. Engelkens*, burgemeester aldaar, als vice-president; Mr. *B. Wichers*, president der regtbank van eersten aanleg aldaar; jhr. Mr. *H. L. Wichers*, officier van justitie bij gemelde regtbank; Mr. *T. Cannegieter*, regter in dezelve; *R. T. de Cock*, ontvanger der registratie te Winschoten, *A. Busscher*, apotheker aldaar en *S. Stheeman*, koopman aldaar.

— Van den Helder wordt ons van den 19den dezer gemeld:

» Heden zijn uitgezeild Zr. Ms. fregat *Algiers*, kapitein ter zee *Machielsen* en Zr. Ms. korvet *Triton*, kapitein luitenant ter zee *Edeling*, de eerste naar de West- en de laatste naar de Oost-Indien bestemd, terwijl heden morgen binnengekomen, en in den namiddag weder is vertrokken Zr. Ms. stoomboot *Cerberus*, kapitein luitenant *van Frank*, komende van, en gaande naar Hellevoetsluis."

— Te Amsterdam is eergisteren avond in de Nieuwe kerk, ten aanhoore eener talrijke uit de onderscheidene christen-gezindheden zamengestelde menigte, door den Hoog Eerw. Hooggeleerden heer *A. des Amorie van der Hoeven* verslag uitgebragt geworden over den staat van het Bijbelgenootschap. Het bleek uit de voortreffelijke rede van den spreker, dat in het afgeloopen maatschappelijk jaar

veder 111,000 geheele of gedeeltelijke afdrukken der Heilige schrift waren afgeleverd, waardoor het aantal der sedert de oprigting van het genootschap in ons vaderland, verspreide Bijbels tot 200,275 gestegen is. De afdeeling Amsterdam alleen heeft in dit laatste jaar 1439 bijbels afgegeven, vrucht die voornamelijk een gevolg van de bemoeijingen van reeders en bevelhebbers van schepen, waardoor aan een aanzienlijk deel van de manschappen hunner bodems tegen eene geringe vergoeding, bijbels zijn uitgereikt. Het genootschap tracht bij voortduring in de kolonien Amboina, Celebes en Timor nuttig te zijn, maar vestigt voornamelijk zijne aandacht op de aanzienlijke Javaansche bevolking; de pogingen van den hoogleeraar *T. Roorda*, met de zamenstelling van een Javaansch woordenboek en die van een sedert eenige jaren op Java ijverende zendeling, werden door den spreker zeer geroemd. Zoo er in het aantal afdeelingen van het genootschap al verandering gekomen ware, dan toch had dit geene vermindering in hetzelve veroorzaakt; ook was het genootschap dit jaar weder door eenige legaten, waaronder drie van ƒ 2000, en twee van ƒ 1000, geruggesteund.

— In het jaarlijksch algemeen verslag wegens het Doofstommen instituut, uitgebragt in de 45ste vergadering van de directie dier stichting, den 24sten Julij jl. te Groningen gehouden, wordt over het algemeen niet dan gunstig over den toestand van hetzelve gesproken. Het getal der op het instituut aanwezige kweekelingen bedroeg *honderd acht en zestig*. Op weinige uitzonderingen na, hebben deze zich altijd wel gedragen, steeds veel leerlust betoond en goede vorderingen gemaakt; zij zijn aan het instituut zeer tevreden en geven bij elke gelegenheid blijken van dankbaarheid voor de weldaden die zij mogen genieten; hun gezondheids-toestand, gedurende het afgeloopen jaar, mogt gunstig genoemd worden. Daar echter de ondervinding geleerd had, dat onder diegenen welke door eenige ongesteldheid werden aangetast, zich een naar evenredigheid groot getal bevindt hetwelk aan borstziekten lijdt, heeft de directie, aan de 1ste klasse van het koninklijk nederlandsch instituut in overweging gegeven om eene prijsvraag uit te schrijven wegens de oorzaken van dit verschijnsel en de middelen om de hinderlijke gevolgen daarvan te voorkomen. — Voor al wat de bereiking van het doel der stichting betrof, wordt op het zorgvuldigst zorg gedragen, en in het verslag hulde gedaan aan de edelmoedige instandhouders van het instituut, zoo door de gewone bijdragen als door legaten, vooral ook aan de belangstelling en de geldelijke ondersteuning welke deze stichting van Z. M. en ook van onze thans ontslapene geliefde Koningin mogt ondervinden. Eene bijzondere melding wordt in het verslag gedaan van eenen der *legateurs*, den heer *Cornelis van Stolk*, te Rotterdam, wiens verdiensten jegens het instituut zeer menigvuldig waren.

— Op den geboortedag van Z. K. H. den Kroonprins van Pruissen, is de eerste steen aan de vrijhaven te Coblentz met groote plegtigheid gelegd geworden.

— De Deensche regering heeft last gegeven tot den aanbouw en de wapening van dertig nieuwe kanonneerbooten.

Ter Antwerpsche beurs van gisteren was de notering als volgt: Belg. 101⅝, ¾; O Met. 104¾; Spanje 18, 17¾; Diff. 6¾; Nap. 92½; Bank. Tav. 50 Sie. 96½; Rom. L. 106⅝; dito Cert. te Antw. 98.

In de duitsche bladen wordt het getal der bevorderingen bij het leger en uitgiften van ridder orden na den afloop der wapenoefeningen te Wosnesensk door keizer *Nicolaas* gedaan, op 1900 geschat. Aan den aartsbisschop van Woronesch, had de keizer onder anderen toegestaan een diamanten kruis op zijne kaint te dragen. De russische regering heeft besloten dat de gesequestreerde goederen der poolsche uitgewekenen ten behoeve der minvermogende russische ambtenaren in Polen zullen worden aangewend. — De berigten die men uit Italie wegens de cholera ontvangt, luiden, behalve uit Catania, vrij gunstig. In genoemde stad waren reeds 14,000 van van 60,000 inwoners door die ziekte in het graf gesleept. — Uit Konstantinopel wordt berigt dat Prins *August* van Pruissen en de hertog *van Leuchtenberg* aldaar aangekomen en aan het hotel van den pruissischen gezant afgestapt waren. De aartshertog *Johann* werd binnen eenige dagen aldaar verwacht. — Men meende te Konstantinopel dat de turksche gezant te Londen, *Reschid*-Bey, die teruggeroepen was om de portefeuille van buitenlandsche zaken te aanvaarden, thans, na de voorgevallene ministeriele verandering, eene andere bestemming erlangen, en *Nouri*-effendi de tegenwoordige gezant te Parijs, tot minister van buitenlandsche zaken zou worden benoemd. De regering bewaarde steeds een diep stilzwijgen omtrent de vloot van den kapudan-pacha. Er werd verzekerd dat er tusschen den franschen gezant, admiraal *Roussin*, en den interimairen minister van buitenlandsche zaken, twist ontstaan en eene hooggaande spanning gerezen was; men meende voorts dat de Porte zich te over den admiraal en de verrigtingen der franschen in Afrika, bij het Kabinet der Tuilerien zou beklagen.

DRUKFEIL.

In ons nommer van gisteren, bladz. 2, kolom 2, 8e en regel van onderen, leze men ƒ 44,687,045,30, in plaats van ƒ 34,687,045,30; en 1837, in plaats van 1847.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (20 *October*) werden de volgende fondsen verhandeld: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52 15/16, ⅞; dito 5 pCt. 100⅞; Kanab. ƒ 22 15/16, ¾; Amort.-Synd. 4½ pCt. 94, 93 15/16; dito 3½ pCt. 76⅝; Handelm. 162¼, 162; O. Indie 5 pCt. 99⅞, 13/16; Ardoins van 85 £ st. 18; Met. 100⅝; Col. 19¾, 11/16; Peruan. 15⅝, ¾.

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.